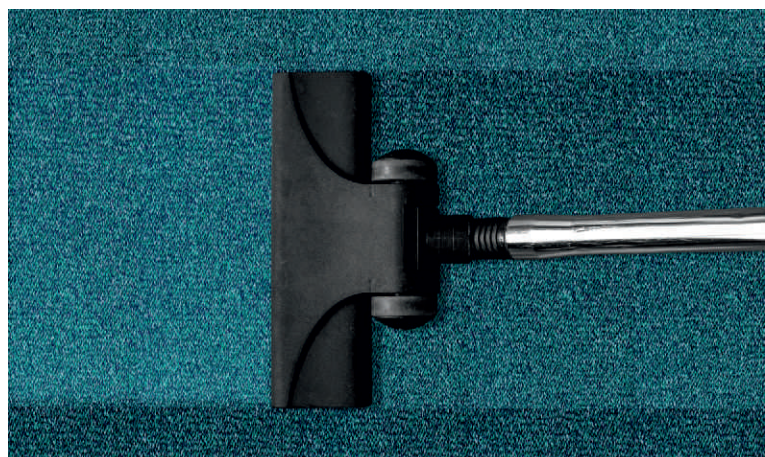

Zajištění ekologického úklidu v objektu MPSV

K VEŘEJNÉ ZAKÁZCE

Širší společenské zájmy:

Požadavek zadavatele na zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob a požadavek na ekologicky šetrné plnění

Hodnocení:

Aspekty odpovědného zadávání nebyly předmětem hodnocení

Předpokládaná hodnota VZ:

10 000 000 Kč bez DPH

Právní předpis:

Dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ) (textace adaptována na ZZVZ)

Zadavatel:

**Česká republika
– MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ**

Název VZ:

**ZAJIŠTĚNÍ EKOLOGICKÉHO ÚKLIDU
V OBJEKTU MPSV**

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE (ZÁŘÍ 2014)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) se ke konceptu odpovědného veřejného zadávání (OVZ) přihlásilo v dubnu 2014. Jednou z prvních zakázek, kde aspekty odpovědného zadávání využilo, byla veřejná zakázka „Zajištění ekologického úklidu v objektu MPSV“ vyhlášená dle ZVZ v září 2014 formou otevřeného nadlimitního řízení. MPSV se v rámci jedné veřejné zakázky rozhodlo podpořit kombinaci více aspektů OVZ. V zadávacích podmínkách požadovalo zaměstnat nejméně 2 osoby z cílové skupiny dlouhodobě nezaměstnaných. Dále podpořilo ochranu životního prostředí: úklidové služby, použité úklidové prostředky a dodávky spotřebního materiálu pro budovu MPSV musely být ekologicky šetrné. Transparentnost veřejné zakázky se projevila už v jejím názvu, který na ekologický úklid poukázal.

Požadavek zadavatele na zaměstnání nejméně dvou osob z řad dlouhodobě nezaměstnaných se v praxi již používal pro jiné předměty plnění. Zpracování požadavku na ekologicky šetrné postupy při úklidu, ekologicky šetrné a zdravotně nezávadné úklidové prostředky a spotřební materiál konzultoval zadavatel s odborníky, kteří pomohli vymezit „Definici ekologického úklidu“.

Oba požadavky měly formu zvláštní podmínky plnění a dodavatelé s nimi byli seznámeni od samého počátku zadávacího řízení. (K vhodnému postupu před zahájením zadávacího řízení viz Doporučení níže). Pro lepší praktické využití jsou zadávací podmínky s aspekty odpovědného veřejného zadávání adaptovány na zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „ZZVZ“) a aktualizovány:

USTANOVENÍ V ZADÁVACÍ DOKUMENTACI	USTANOVENÍ VE SMLOUVĚ
Požadavek zadavatele na zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných osob	
<p>V souladu s § 37 odst. 1 písm. d) ZZVZ zadavatel požaduje, aby po celou dobu plnění veřejné zakázky nejméně 2 osoby z celkového počtu pracovníků účastníka zadávacího řízení, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky, pocházely z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, tj. uchazečů o zaměstnání, kteří byli bezprostředně před započítáním plnění veřejné zakázky evidováni Úřadem práce po dobu alespoň 5 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.</p> <p>Podmínku účastník zadávacího řízení splní, pokud dané osoby prokazatelně ukončily evidenci na Úřadě práce v souvislosti s uzavřením pracovního vztahu (hlavní pracovní poměr) s účastníkem zadávacího řízení. Účastník zadávacího řízení je oprávněn prokázat splnění dané povinnosti i prostřednictvím poddodavatele, v tom případě osoby pocházející z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob budou v pracovním vztahu (hlavní pracovní poměr) k poddodavateli účastníka zadávacího řízení.</p> <p>Povinnou součástí nabídky je čestné prohlášení účastníka zadávacího řízení o tom, že nejméně 2 osoby, které se budou podílet na plnění veřejné zakázky, pochází či budou pocházet z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, a účastník zadávacího řízení je přijal či přijme do hlavního pracovního poměru, případně prohlášení účastníka zadávacího řízení, že tak učinil či učiní poddodavatel a uvedení identifikačních údajů takového poddodavatele účastníka zadávacího řízení.</p> <p>Pozn.: Nepředložení čestného prohlášení je důvodem k možnému vyloučení účastníka zadávacího řízení a důvodem k vyloučení vybraného dodavatele v souladu s ustanovením § 48 ZZVZ.</p>	<p>POŽADAVEK</p> <p>Poskytovatel se zavazuje poskytovat plnění dle této smlouvy prostřednictvím vyškolených osob, z nichž <u>minimálně 2 osoby musí být v hlavním pracovním poměru k Poskytovateli.</u></p> <p>Poskytovatel se zavazuje, ve smyslu § 37 odst. 1 písm. d) ZZVZ, že za účelem zajištění předmětu plnění dle odst. ... této smlouvy bude mít k dispozici po celou dobu trvání této smlouvy členy realizačního týmu, z jejichž celkového počtu budou nejméně 2 pocházet z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, tj. uchazečů o zaměstnání, kteří byli bezprostředně před započítáním plnění dle této smlouvy evidováni Úřadem práce po dobu alespoň 5 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Poskytovatel splňuje závazek dle předchozí věty, pokud tyto osoby prokazatelně ukončily evidenci na Úřadě práce v souvislosti s uzavřením pracovního vztahu s Poskytovatelem (hlavní pracovní poměr). Poskytovatel je oprávněn prokázat splnění povinnosti dle první věty tohoto odstavce i prostřednictvím poddodavatele, tj. v případě, že členové realizačního týmu pocházející z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob budou v pracovním vztahu (hlavní pracovní poměr) k poddodavateli Poskytovatele.</p> <p>V případě, že v době podání nabídky Poskytovateli nebyli známi členové realizačního týmu pocházející z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob dle předchozího odst. tohoto článku smlouvy, zavazuje se Poskytovatel předložit do 10 kalendářních dnů od uzavření této smlouvy, <u>nejpozději však 1 pracovní den před zahájením plnění</u> dle odst. ... této smlouvy Seznam členů realizačního týmu doplněný o osobu či osoby pocházející z řad dlouhodobě nezaměstnaných. Společně se Seznamem dle předchozí věty se Poskytovatel zavazuje předložit potvrzení příslušného pracoviště Úřadu práce, prokazující, že osoby pocházející z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob byly bezprostředně před přijetím na hlavní pracovní poměr vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání po dobu min. 5 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.</p> <p>Poskytovatel se zavazuje poskytovat plnění dle této smlouvy <u>pouze prostřednictvím členů realizačního týmu</u> uvedených v nabídce Poskytovatele v Seznamu členů realizačního týmu doplněného o osoby pocházející z řad dlouhodobě nezaměstnaných dle odst. ... této smlouvy. V případě, že dojde ke změně osob poskytujících plnění dle této smlouvy (realizační tým) v průběhu trvání této smlouvy, <u>zavazuje se Poskytovatel předložit aktualizovaný Seznam členů realizačního týmu</u> a pracovní smlouvu dle zákoníku práce uzavřenou s každým novým členem realizačního týmu, a to bez zbytečného odkladu. Předložení pracovní smlouvy dle zákoníku práce uzavřené s novým členem realizačního týmu a <u>souhlas Objednatele s provedením změny ve složení realizačního týmu</u> dle odst. ... této smlouvy je podmínkou, aby jeho prostřednictvím mohlo být poskytováno plnění.</p> <p>KONTROLA</p> <p>Objednatel si vyhrazuje právo <u>průběžně kontrolovat</u>, zda Poskytovatel plní povinnosti dle této smlouvy, a to i bez předchozího upozornění. Za účelem kontroly plnění povinností dle předchozí věty se Poskytovatel zavazuje poskytnout Objednateli veškerou potřebnou součinnost.</p> <p>SANKCE</p> <p>Poskytovatel se zavazuje zaplatit Objednateli při nesplnění této povinnosti smluvní pokutu ve výši 30.000,- Kč (slovy: třicet tisíc korun českých), a to za každý jednotlivý případ porušení dané povinnosti.</p>

Požadavek na ekologicky šetrné a zdravotně nezávadné postupy, úklidové prostředky a spotřební materiál

Účastník zadávacího řízení je při plnění veřejné zakázky povinen v souladu s Definicí ekologického úklidu (viz příloha ...) používat vždy, když je to možné, ekologicky šetrné postupy při úklidu a veškeré použité úklidové prostředky a dodávaný spotřební materiál musí být ekologicky šetrné a zdravotně nezávadné.

Veškeré úklidové prostředky používané účastníkem zadávacího řízení při plnění předmětu veřejné zakázky a dodávaný spotřební materiál budou splňovat kritéria stanovená pro obdržení Ekoznačky EU (tzv. EU květina) nebo pro propůjčení ochranné známky Ekologicky šetrný výrobek, pro danou produktovou skupinu. Splnění těchto požadavků je možné prokázat i jiným vhodným způsobem než shora uvedenými ekoznačkami.

Dále musí účastník zadávacího řízení zajistit řádné ekologické třídění všech vzniklých odpadů.

Účastník zadávacího řízení je povinen v nabídce předložit čestné prohlášení, z jehož obsahu bude zřejmé, že má v úmyslu dostát požadavku zadavatele na používání ekologicky šetrných a zdravotně nezávadných postupů při úklidu, úklidových prostředků a na dodávky ekologicky šetrného a zdravotně nezávadného spotřebního materiálu a na zajištění ekologického třídění odpadu, a to po celou dobu plnění veřejné zakázky.“

Pozn.: Nepředložení čestného prohlášení je důvodem k možnému vyloučení účastníka zadávacího řízení a důvodem k vyloučení vybraného dodavatele v souladu s ustanovením § 48 ZZVZ.

POŽADAVEK

Poskytovatel se zavazuje poskytovat plnění dle této smlouvy v souladu se všemi podmínkami a požadavky Objednatel uvezenými v příloze č. ... této smlouvy a v souladu s přílohou č. ... této smlouvy (tj. v souladu s Definicí ekologického úklidu), které tvoří rovněž její nedílnou součást.

KONTROLA

Dodací listy či jiné dokumenty prokazující soulad s požadavkem na ekologicky šetrná řešení předloží poskytovatel před uzavřením smlouvy a poté je bude předkládat zadavateli pravidelně v průběhu plnění ve vztahu k dodávkám spotřebního materiálu a k úklidovým prostředkům použitým při úklidu, a to vždy k prvnímu pracovnímu dni v měsíci.

Objednatel si vyhrazuje právo **průběžně kontrolovat** plnění dle této smlouvy a jeho kvalitu po celou dobu trvání této smlouvy a zaznamenávat do Úklidového deníku - knihy reklamací zjištěné nedostatky plnění a požadovat po Poskytovateli odstranění takto zjištěných nedostatků plnění či případně, v souladu s odst. ... této smlouvy, žádat slevu z fakturované částky. Za účelem kontroly plnění povinnosti dle předchozí věty se Poskytovatel zavazuje poskytnout Objednateli veškerou potřebnou součinnost.

SANKCE

V případě nesplnění jakékoliv povinnosti uvedené v čl. ... této smlouvy se Poskytovatel zavazuje zaplatit Objednateli **smluvní pokutu** ve výši 10.000,- Kč (slovy: deset tisíc korun českých) za každý jednotlivý případ porušení dané povinnosti.

V praxi MPSV byla uzavřena rámcová smlouva na 4 roky, přičemž kontrola plnění obou požadavků, promítnutých do smlouvy, probíhá průběžně. Zadavatel má s plněním požadavků na zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných a na ekologicky šetrný úklid v zásadě dobrou zkušenost a při soutěžení úklidu v budoucnu tyto aspekty odpovědného zadávání znovu využije. Pro úplnost lze doplnit, že ve vztahu k zapojení osob dlouhodobě nezaměstnaných je jedna osoba od počátku plnění smlouvy stále zaměstnána, druhou osobu bylo nutné nahradit. Mechanismus výměny osob byl stanoven již ve smlouvě. Nastavení takového mechanismu ve smlouvě (a to nejen u dlouhodobých smluv) je důležité. K ukončení pracovního poměru z různých důvodů může dojít a v případě vzniku takové situace musí být pro dodavatele možné se se změnou vypořádat.

Doporučení a postřehy zadavatele

- 1) Za klíčové považujeme informování dodavatele včas a v do-statečném rozsahu. Zejména, pokud zadavatel využívá obdobnou zakázku jako pilotní pro uplatnění aspektů OVZ, může být vhodné uspořádat předběžné tržní konzultace, při kterých zadavatel dodavatele na svoje požadavky upozorní a vysvětlí jim své záměry a očekávání.
- 2) Požadavek na zaměstnávání osob dlouhodobě nezaměstnaných se v době nízké nezaměstnanosti může jevit jako neaktuální. Zadavatel však může podpořit jinou cílovou skupinu, např. může zvolit podporu osob se zdravotním postižením nebo podporu sociálních podniků, příp. může veřejnou zakázku vyhradit dle § 38 ZZVZ.
- 3) Tento typ zakázky je také vhodný pro uplatnění mechanismů podporujících důstojné pracovní podmínky.

Definice ekologického úklidu:

„Definici vypracovala Síť ekologických poraden ve spolupráci s Českou asociací úklidu a čištění (CAC). Ekologicky šetrnější způsob úklidu je takový, při kterém je z důvodu snížení negativních dopadů na životní prostředí a zdraví úklidového personálu a osob v uklízených prostorách přebývajících minimalizováno použití chemických a desinfekčních prostředků na míru nezbytnou pro splnění hygienických standardů a je maximalizován důraz na využití působení teploty, mechanického působení a doby působení.“

Hlavními znaky ekologicky šetrného úklidu jsou:**Prevence znečištění:**

Využívání opatření, která brání znečištění (např. rohože a čisticí zóny na frekventovaných místech – vchody do budov, místa před nápojovými automaty, přechody mezi jednotlivými prostory – např. výroby a administrativní části, vchody na WC a podobně), což snižuje frekvenci úklidu a množství potřebných chemických prostředků. Důraz na mechanické působení, čas působení a teplotu, což vede k omezení používání chemických prostředků. Chemické prostředky je nutné používat dle správně zvolených účinných látek a míry znečištění. Omezení škály používaných výrobků, centrální skladování a přesné instrukce jak čisticí prostředky používat úsporně a efektivně (včetně jejich dokumentace a především správného dávkování a kontroly skutečné spotřeby) pro personál při rozdělování čisticích prostředků.

Z chemických prostředků jsou upřednostňovány ty splňující maximum kritérií ekologické šetrnosti.

Mezi tato kritéria patří absence či nízká koncentrace látek škodlivých pro zdraví i životní prostředí v rozředěném stavu (dle směrnice pro environmentální značení výrobků), vyšší koncentrace účinných látek v koncentrátech určených k ředění, recyklovatelnost obalu. Kritéria ekologické šetrnosti splňují výrobky s certifikátem „Ekologicky šetrný výrobek“ (ČR), „The Flower“ (EU) nebo jiného nezávislého systému environmentálního značení výrobků. K takto preferovaným prostředkům se počítá i čistá voda, 8% roztok kyseliny octové (kuchyňský ocet) nebo roztok kyseliny citrónové.

Nepoužívání produktů, které nejsou nezbytně nutné

(např. speciální desinfekční prostředky, zejména na bázi chlornanu sodného a dezodoranty na WC). Přesné dávkování používaných čisticích prostředků: jen tolik, kolik je skutečně potřebné a tak málo, jak je možné pro zajištění dostatečného čisticího účinku a splnění hygienických standardů. S tím souvisí používání přesných dávkovacích pomůcek (dávkovací lahve, dávkovací uzávěry, uzavřené dávkovací systémy).

Používání takových pomůcek, které napomáhají nižší spotřebě a potřebě chemických přípravků,

jako jsou např. mikrovláknové utěrky a mopy. Dále uzavírání pórů materiálů v pravidelných intervalech (voskování, impregnace, krystalizace, vyplňování pórů atd.), aby nebylo nutné v rámci úklidu používat hloubkové čističe či radikální odstraňovače a na běžnou údržbu, bylo možné používat jen minimální množství chemických prostředků. Úklidový personál má přehled o dopadu různých účinných látek a přísad na životní prostředí a lidské zdraví (jak uklízečů a uklízeček tak i dalších osob včetně managementu, který pracovníky přímo řídí).

Při veškerých činnostech je nezbytné šetřit úklidovými prostředky (včetně těch ekologických) upřednostněním fyzikálních a mechanických úklidových prostředků (mikrovláknové utěrky a mopy, horká voda) před chemickými. Pro všechny úklidové prostředky musí být stanoveno optimální dávkování a pro dávkování musí být používány přiměřené dávkovací pomůcky. Dávkování odhadem není přípustné.

Všechny úklidové prostředky musí být nakupovány přednostně ve velkých baleních (kanystrech, pytlích) nebo náhradních baleních, ze kterých budou přelévány do přiměřených nádob pro běžné použití, které musí být opakovaně doplňovány. Úklidové prostředky musí být nakupovány přednostně ve vratných (znovunaplnitelných) obalech. Pokud takové nejsou na trhu k dispozici, musí být upřednostněny výrobky v obalech z recyklovatelných materiálů (polyetylen, polypropylen, papír apod.). Obaly z PVC nejsou přípustné. Uchazeč zajistí správné třídění všech vzniklých odpadů.

Úklidový personál musí být řádně proškolen o principech ekologického úklidu, správném dávkování a ochraně zdraví při práci. Personál bude mít neustále k dispozici potřebné ochranné pomůcky.“